Sunt quidem immunes a ſenſibili pena
⁊ temptatõe dyabolica ⁊ quo ad hoc dr̄
ſinus. priuati tñ ſunt viſione diuina. ⁊ ꝙ̄
tum ad hoc dr̄ infernus. Quartus locus
eſt mundus qui eſt ſtadiũ dei. in quo exer
citantur milites ſtrenui qui debẽt ſe exer
citare ↄtra carnem per temperantiã. cõtra
mundum ⁊ ↄtra tyrannos per patientiam
⁊ ↄtra dyabolum per reſiſtentiaꝫ. De hac
triplici exercitatione dicitur ad Ephe. iij.
Non eſt nobis colluctatio aduerſus car-
nem ⁊ ſanguinem. ⁊ hoc quo ad primum
ſed aduerſus principes ⁊ poteſtates quo
ad ſecundum. ↄtra ſpirituales nequicias
in celeſtibus quo ad tercium. ¶ Quintus
locus eſt celum quod eſt palacium ⁊ viri-
darium dei. in quo ponunť milites trium
phantes emeriti. Et hoꝝ tria ſunt genera
ſcꝫ baptiſmalem innocentiam conſeruan
tes ⁊ pro ipſo martirium ſuſtinentes ⁊ per
fectionem vite apprehendentes. Iſti ſunt
tantum illi tres viri qui animas ſuas ſal
uant. qꝛ immediate euolant. ſcilꝫ Dani-
el. Noe ⁊ Job. vt habetur Ezechie. xiiij.
Per danielem qui fuit magne ſimplicita
tis ⁊ innocentie intelliguntur innocentes
primi Machabeoꝝ. ij. Daniel in ſua ſim
plicitate liberatus eſt de ore leonum. Per
noe intelliguntur viri perfecti. Geneſis
vj. Noe vir iuſtus atqꝫ perfectus in gene
rationibus ſuis. Per iob autem multis
vulneribus confoſſum intelliguntur marti
res. de quo dicitur Jacobi. v. Sufferen-
tiam Job audiſtis. ⁊ finem domini vidi-
ſtis. Iſti ſunt montes dei alti per innocen
tiam. vitam ⁊ patientiam. De quibus di
citur Eccleſiaſtici quadrageſimoquarto.
Tripliciter ſol exurens montes ⁊ cetera.
Sol enim iuſticie in pueris baptiſatis
exuret omnem culpam originalem. ⁊ in ꝑ
fectis omnem maculam venialem. ac in
martiribus omnem maculam. actualem
ſcꝫ ⁊ originalem.

¶ De ſancto Martino epiſcopo.
Sermo primus.

IN diebus ſuis
placuit deo. Eccı̄. xliiij. Tota vi
ta iuſti eſt lucida dies ⁊ preclara. j. Theſſ.
v. Omnes vos filij lucis eſtis ⁊ filij diei
Et iſte dies habet mane. quãdo ſcꝫ lux di
uine gratie in ſanctis viris incipit refulge
re. Habet meridiem quando lux gratie in
eis ꝓcedit ⁊ creſcit. Sed non habet veſpe
ram. qꝛ etiam in morte eis non extinguit
ſed cum die eternitatis ↄtinuatur. Pro-
uerbioꝝ. iiij. Semita iuſti quaſi lux ſplen
dens. ecce mane iuſtificationis. Procedit
⁊ creſcit. ecce meridies augmentationis.
vſqꝫ ad perfectum diem. ecce continuatio
cum die eternitatis. Tota igitur vita bea
ti Martini fuit dies. quia habuit tres ſta
tus. quia fuit laycus. religioſus. ⁊ prela-
tus. ideo dicitur. In diebus ſuis placuit
deo. Primo quidem placuit deo in ſtatu ¶
laycali quo ad ſe. quo ad deum. ⁊ quo ad
proximum. Quo ad ſe quidem. quia ex-
tinxit in ſe omnem auariciam. Unde dici
tur ꝙ in ſtipendijs nil preter quotidianũ
victum reſeruans de craſtino non cogita-
bat. j. ad Thimo. vj. Habentes alimen-
ta ⁊ quibus tegamur hijs contenti ſum⁹
Omnem intemperantiam. Unde dicit.
Frugalitas in eo tanta fuit vt iam nõ mi
les ſed monachus putaretur. Eccleſiaſti
ci. xxxj. Utere quaſi homo frugi hijs que
tibi apponuntur. Omnem ſuperbiã. quia
fuit tante humilitatis. ꝙ etiam ſuo ſeruo
ſeruiebat ⁊ calciamenta detrahebat. Ex-
emplo illius qui dixit Mathe. xx. Filius
hominis non venit miniſtrari ſed miniſtra
re. ¶ Secundo quo ad deum. Habuit enĩ
magnam fidem. quia cum eſſet annorum
decem. inuitis parentibus ad eccleſiam
confugit. Mathei decimo. Qui amat pa
trem vel matrem plus ꝙ̄ me. non eſt me
dignus. Habuit magnam ſpem dicens.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Craſtina die hoſtiũ cuneos penetrabo ſe-
curus Eccle.ij. Nullus ſperauit in dño ⁊
ꝯfuſus eſt. Habuit magnam caritatem.
q꞉ ob amorem chriſti ſeculum ꝯtempſit.
Canti.viij. Si dederit homo omnem ſub
ſtantiam ſuam ꝓ dilectõe ⁊c. Tercõ quo
ad ꝓximũ. exhibebat enim ſuꝑioribꝫ ſub
iectõnẽ. ſicut iuliano imꝑatori in his que
non eſſent ꝯtra deum. j. Petri.ij. Subdi
ti eſtote omni humane creature ꝓpter deũ
⁊c. Inferioribꝫ miram benignitatis oſtẽ-
ſionẽ. ſicut ſupradictũ eſt de ſeruo. Equa
libꝫ amicabilem ꝯuerſatõnem. vnď dicit
Multa illiꝰ circa ꝯmilitones benignitas
mira caritas ⁊c. Prouer.xviij. Uir ami-
cabilis ad ſocietatem magis amicus erit
q̃ʒ frater. Secundo beatus martinus pla
cuit deo in ſuo ſtatu regulari. vbi ſeruauit
triplex votum. ſ. obedientie. quia obediuit
deo ãmonenti vt parentes viſitaret. hyla
rio imperanti vt exorciſta eſſet. Obediuit
autẽ ex caritate ⁊ humilitate. ex ꝯcordia
⁊ voluntate. Hoc ſignificatũ eſt Job.xlij
vbi ďr ꝙ dederunt ei ouẽ vnam ⁊ inaurẽ
auream vnam. Per inaurem aureã ſigni
ficatꝰ obediencia que tunc eſt aurea quãdo
fit ex caritate. Una quãdo fit ex vnanimi
voluntate. Et tunc habet ouem annexaʒ.
quando fit ex hũili ⁊ ſimplici corde. Ser
uauit votum paupertatis tam diſtricte ꝙ
radices herbaꝝ cum monachis comede-
bat. nullus vinum niſi infirmus bibebat.
Seruauit votum caſtitatis vnď in ſignũ
tãte puritatis caro eius apparuit luce cla
rior. vitro purior. lacte candidior. Et non
miꝝ q꞉ habuit carnem mundam. ꝯſciam
lucidam ⁊ vitam ſinceram. Tercio placu
it in ſtatu pontificali. Duo eniʒ ſunt que
faciũt prelatum eſſe ꝑfectum. ſcʒ ꝑfectio
ſanctitatis ⁊ dignitas poteſtatis. Sancti
tas autem ꝯſiſtit in orõne deuota. in vita
ſancta ⁊ ꝯuerſatõe grata. que habuit ſan
ctus Martinus. ſ. deuotam orõneʒ. quia
ab orõne incepit in ſua puericia. quia cuʒ
eſſet annoꝝ decem eccleſias frequentabat
ꝯtinuauit in etate reliqua. vñ ďr. Nunq̃ʒ
vlla hora momentumq̃ʒ preteriit quo nõ
aut orationi aut lectioni intenderet. ⁊ con
ſummauit in morte. Unde dicit Oculis
ac manibꝫ in celũ ſemꝑ intentus. Scďo
habuit vitaʒ ſanctam quod teſtificat glo
bus igneus ſuꝑ caput eius. Sicut enim
apoſtoli ſpm̃ ſcm̃ tribus vicibꝫ receperunt
ſcʒ ad faciendum miracula. ad relaxandũ
peccata. ⁊ ad ꝯfirmanduʒ corda. ſic ⁊ iſte
beatus martinus. Ideo par apoſtolis ďr
Nonne magna miracula fecit dum tres
mortuos ſuſcitauit ⁊ peccata relaxauit dũ
gentiles multos ꝯuertit ⁊ eis veniã obti
nuit. ⁊ ſpm̃ ſanctũ in igne viſibili accepit.
Tercio habuit cõuerſatõnem gratam. q꞉
q̃ʒtum ad minores habuit humilitatem.
Sicut patet quando leproſum curauit ⁊
oſculatus fuit. ⁊ ille ſanitatem accepit. ⁊
q̃ʒtum ad maiores magnam auctoritatẽ
ſicut patet quando non imꝑatori. ſed pre
ſbitero ciphum porrexit. q̃ʒtum ad dome
ſticos magnam equalitatem. Unde dicit
ꝙ nũq̃ʒ cathedra vſus eſt. Scďo habuit
magnam poteſtatem. quam oſtendit ſuꝑ
omnes creaturas. Primo ſuꝑ creaturaꝫ
que habet tantũ eſſe ſicut ſunt elemẽta. ſ.
ſuꝑ terram quando ad ſuum preceptum
tres mortuos reddidit. Suꝑ ignem qñ
obuiũ ſe poſuit ⁊ ille euanuit. Suꝑ aquã
quãdo naui piclitanti ſubuenit. Secũdo
ſuꝑ creaturam que hʒ eſſe ⁊ viuere. ſicut
ſunt arbores ⁊ plante. ſicut patet ĩ arbore
pini cui ſignum crucis edidit. ⁊ in altera
parte corruit ⁊ in elebro venenato cuius
venenoſitatem virtute oratõnis fugauit.
Tercio ſuꝑ creaturam que habet eſſe vi-
uere ⁊ ſentire. ſicut ſunt animalia ſicut pʒ
in canibꝫ lepuſculum inſequentibus ⁊ in
ſerpente fluuiũ ptranſeũte ⁊ in cane ꝯtra
quendam archiepm̃ latrãte ⁊ in vacca ſe
uiente. Quarto ſuꝑ creaturam que habʒ
diſcernere ſicut ſunt homines. ⁊ hoc tam

ſuper viuos quos ſanauit in corpore ꝛ curauit in mente. ꝙ ſup mortuos quia tres mortuos ſuſcitauit ꝛ latronem interfectū qui p martire celebratur veritatem dicere coegit.

¶ De eodem Sermo. ij.

Non eſt inuentus ſimilis illi qui conſeruaret legem excelſi Eccl. xliiij. Deus cuilibet ſtatui hominū propriam legem dedit. Et quia beatus martinus in triplici ſtatu fuit. ideo legē excelſi in quolibet ſuo ſtatu conſeruauit. ¶ Ipſe quidem primo fuit ſtrenuus miles. Regulā aūt militum dictauit Johannes baptiſta que habet tria capitula. Dicitur autē Luc. iij. Interrogabant eum milites dicentes Quid faciemus ꝛ nos ꝛc. Intendit enim Johannes arcere milites ab omni iniuria inferenda. Iniuria aūt tribus modis infertur. Aliquā in perſona per oppreſſionē. ꝛ quantum ad hoc ponit primū capitulum. d. Neminem concutiatis. Aliquā in fama per falſi criminis impoſitōem. ꝛ quantum ad hoc ponit ſecundū capitulū dicens. Neque calumniā faciatis. Aliquā in temporalem ſubſtantiā. ſcilicet per rapinā. ꝛ quantum ad hoc ponit tercium capitulum dicens. Et contenti eſtote ſtipendijs veſtris Iſtam enim regulam cum omnibus ſuis capitulis ſeruauit beatus martinus cū adhuc eſſet miles Nō enim fuit pauperum oppreſſor ſed auditor ꝛ ab inopia ſeruauit. ſicut pꝫ in paupere cui clamidem diuiſit. ps Adiuuit pauperem de inopia. Et a violentia. quia pupillos ꝛ orphanos defendebat. Unde dicitur. Summa illi cura erat aſſiſtere laborantibus. alere egentes ꝛ opem ferre miſeris. ps. Tibi derelictus eſt paup. orphano tu eris adiutor. Et a tribulatōne ꝛ a miſeria. ſicut pꝫ in leproſo quem oſculatus fuit ꝛ ſanauit Pſal. Adiutor in opportunitatibus. in tribulatione. Nec fuit criminator ſed pacificus habitator. Ipſe enim pacifice habitabat. ꝛ cum maioribus per ſubiectionem. ſicut pꝫ in iuliano. ꝛ cum equalibus per pacificam conuerſationem. ſicut pꝫ in commilitonibus. ꝛ cum inferioribus per obſequiorum exhibitōnem. ſicut pꝫ in ſeruo ſuo. Nec fuit raptor ſed ſuorum largitor. Ipſe enim contempſit terrena. Unde dicitur. Nihil ſibi preter cotidianum victum reſeruauit. Largitus eſt propria. quia omnia que habere poterat pauperibus erogabat. ꝛ reſpuit ſtipendia. ſicut pꝫ cum iulianus militibus ſtipendia dari fecit

¶ Secundo fuit monachus deuotus. ꝛ in iſto ſtatu ſeruauit legem excelſi ipſorum monachorum que ſunt tria capitula. ſcilicet votum paupertatis. caſtitatis ꝛ obedientie. Primum eſt votum paupertatis vt nullus monachus habeat proprium. nec terrene facultatis. nec exterioris conuerſationis. nec interioris voluntatis. Qui enim talia propria retinuerit furtum ſpūale committit Iſta tria furta que fecit achor Joſue. vij. Furatus eſt enim ducentos ciclos per quod intelligitur proprium ſubſtantie temporalis. Furatus eſt regulam auream per quod intelligitur proprium voluntatis. quia ab ipſa volūtate regulantur cetera. Furatus eſt pallium per quod datur intelligi proprium exterioris conuerſationis. Sed beatus martinus iſtud capitulum optime obſeruauit. Nō enim habuit proprium ſubſtantie terrene. quia in ſuo monaſterio tam pauper erat quod de radicibus herbarum viuebat. Nec proprium voluntatis. quia mox cum ammonitus fuit quod parentes viſitaret voluntatem ſuam deſeruit ꝛ diuinitati plenarie obediuit. Nec proprium conuerſationis mundane. quia ſicut mutatus erat interius in affectū. ita eciam exterius in habitu quia viuens ꝛ eciam moriēs vigilans ꝛ dormiens ſemper cilicio vtebatur

¶ Secundum capitulum eſt obſeruatio caſtitatis. Sed beatus martinus non ſolū ſeruauit caſtitatem continentie. ſed eciā virginalis mundicie. ideo eius caro aſſimilatur vitro. lacti. gemme ꝛ luci. De tribus primis dicitur. quia vitro purior. lacte candidior

carne quoqꝫ monſtratus ē gemma ſacerdotum. De quarto dr. Caro quam ſemp cinis obtexerat ita reſplenduit ⁊c. Aſſimilaꝛ ergo vitro ꝓpter mundiciam in carne. Licꝫ eñ eius caro fuit fragilis ꝑ naturā fuit tamen lucida ꝑ mūdiciā. ij. Coꝝ. iiij. Habemus theſauꝝ iſtum. ſcꝫ virginalis mūdicie in vaſis fictilibꝫ. i. in fragili corpore. Aſſimilaꝛ lacti ꝓpter nitorem ſciencie. vñ dr de ſanctis Treñ. iiij. Lacte candidiores. Aſſimilaꝛ gemme ꝓpter caſtitatis precioſitatē. Eccli. xxvi. Omnis ponderatio nō eſt digna ꝯtinētis aīe. Aſſimilaꝛ luci ꝓpter lucidam famam ⁊ honeſtatem Sap. iiij. O ꝙ̄ pulcra eſt caſta generatō cum claritate. ¶ Terciū capitulū eſt obſeruatio obediencie. Circa qđ ſciendū ꝙ pōt eſſe quadruplex obediencia. Una eſt obedire in ꝓſperis. Et iſta nihil dꝫ habere de ſuo. Alia eſt obedire in aduerſis. ⁊ iſta multū dꝫ habere de ſuo. ideo dicit Bern. ꝙ obediēcia alia ē magni meriti. alia pui alia nullius. Magni meriti obediēcia eſt in aduerſis que dꝫ aliquid habere de ſuo. i. aduerſa libenter amplecti. Obediencia pui meriti ē cū in aduerſis qs īuit⁹ obedit. Nullius meriti eſt obediencia in ꝓſperis cū obedientis animus ad illa ꝓſpera anhelat. Tercia eſt obedire in medijs que ex vna pte videꝛ habere dignitatē ⁊ ex alia pte pretendunt quādā difficultatē. ſicut eſt officiū predicationis. predicare eñ hꝫ dignitatem qꝛ eſt officiū diuinū Et habꝫ difficultatē qꝛ eſt officiū laborioſum. In ꝙ̄tum ergo eſt officiū dignitatis. nil debꝫ homo ibi habere de ſuo. qꝛ eſt officiū laborioſum multū dꝫ homo ibi habere de ſuo. Huius exemplū habemus in Iſaia ⁊ Iheremia. quoꝝ primus ſponte ſe obtulit dicens Iſa. vi. Ecce ego dñe. Alter aūt ſe excuſans dixit Ihere. j. Ecce neſcio loqui qꝛ puer ego ſū. Quarta eſt ī dubijs obedire. Sunt autē dubia quando neſcitur quid eſt melius hoc vel illud. Et tale qđ nihil debet habere de ſuo ⁊ aliquid dꝫ habere de ſuo. ſ. vt paratus ſit facere ⁊ nō facere ꝓut diuine placuerit voluntati. Et iſtā quadruplicem obedientiam videꝛ hūiſſe beatus martinus. Preceptū ſiquidē ſibi fuit quoddam qđ habebat humilitatē vt ſcꝫ eēt exorciſta ⁊ libēter obediuit. Quoddā qđ habebat dignitatē ⁊ non difficultatē ⁊ illud coactus recepit. Quoddā qđ habebat dignitatem ⁊ difficultatē. ſ. patriā viſitare ⁊ ibi verbum dī predicare ⁊ tunc inuitus iuit. ſed tamen obediuit. Tandē fuit in magno dubio quid eſſet meli⁹ vtꝝ mori ⁊ eſſe cum chriſto an ꝓpter ſalutem populi adhuc in carne remanere Et iſtud dubium diuine voluntati cōmiſit dicens Domine ſi adhuc populo tuo ſum neceſſarius ⁊c. ¶ Tercio fuit prelatus dignus ⁊ ꝙ̄tum ad hoc ſeruauit regulā prelatoꝝ de qua dr. j. Thim. iij. Oportet eſſe epm ornatum doctorem ⁊ hoſpitalem. Debet eñ eſſe ornatus interius decore virtutum ⁊ exterius decore morū ⁊ honeſtate eorū. Debet etiā eſſe doctor vt ſcꝫ doceat vbo ⁊ exemplo. Debet etiā eſſe hoſpitalis. qꝛ ſicut dicit Iheronim⁹ quicquid habent clerici pauperꝝ eſt. Domus enim eoꝝ debet omnibꝫ eſſe cōis. Et iſta tria capitula ſeruauit beatus martinus. qꝛ omnibꝫ virtutibꝫ fuit ornatus. ⁊ fuit doctor aſſiduus ⁊ ad pauperes liberaliſſimus.

¶ Eodem die Sermo. iij.

Cognouit eum in benedictōibꝫ ſuis Eccle. xliiij. Sancti viri in hac vita tria deſiderant. ſ. infuſionem gratie dei. ꝯſeruatōnē in gratia dei ⁊ iudiciū ꝙ ſint in gratia dei. Et iſta tria ¶ habuit beatus martinus. Primo habuit gratie dei infuſionem cum dicit. Cognouit eum in benedictōibꝫ ſuis. Hoc autē qđ dicit cognouit. plus importat ꝙ̄ ſi diceret dedit. Si enim videremus aliquē

alicui pauperi facientem magnas elemoſi-
nas. diceret. videt ꝙ ipſe illum paupem
cognouit. i. ab alijs diſcernit. Deus etiaꝫ
ceteris ſanctis dat benedictōem gratiarū
ſuaꝝ. ſed in illis beatū martinū cognouit.
. i. ab alijs diſcreuit ex eo ꝙ maiores gra-
tias ei dedit. quoꝝ quedā atteſtant̄ ſue di-
gnitati. quedā poteſtati. quedā ſue ſcītati
Dignitas hōis vt ab ipſo angelo cuſtodi-
atur. Jhero. Magna dignitas hōis ⁊ ani-
maꝝ vt vnaqueqꝫ ab ortu ſue natiuitatis
habeat angelum ad ſui cuſtodiā deputatū
Et iſta dignitas tres habet ptes. Una ē
qua cuſtodiunt in vita. ⁊ hec ē magna. A-
lia qua cuſtodiunt in morte. ⁊ hec eſt ma-
ior. Tercia qua cuſtodiunt poſt mortem.
⁊ hec eſt maxima. Beatum itaqꝫ martinū
angeli cuſtodierunt ⁊ honorauerunt in vi-
ta. qꝛ principes ſibi obedire faciebant Si-
cut patuit qñ oſtium impatoris angelus
ſibi aperuit. Eius orōes ad deū deferebāt
vt pꝫ qñ angeli deo ſuaſerunt ꝓ quodam
defuncto, ꝓ quo martinus orabat. Et ei mi-
celebranti aſſiſtebant. ſicut pꝫ qñ eius bra-
chia ornauerunt. Honorauerūt in morte
qñ eius exequijs interfuerunt ⁊ eius obi-
tum quodammodo celebrauerunt. Unde
dr̄. O beatum viꝝ in cuius tranſitū ſanc-
toꝝ canit numerus ⁊c̄. Honorauerūt poſt
mortē eius animā cum laudibꝫ in celum
deducentes. ſicut ſcūs ſeuerinus eps Co-
lonieñ. audiuit. ¶ Scdo quedā atteſtant̄
ſue ptāti. qꝛ ꝯtra demones magnū habu-
it victoriam. Dyabolus enim habet vio-
lentiam. aſtutiā. maliciam ⁊ ſeuiciā. Uin-
cere eius violentiā eſt magne potentie. co-
gnoſcere eius aſtutiā eſt magne ſapientie.
ꝯfundere eius maliciā eſt magne innocen-
tie. ſupare eius ſeuiciam eſt pfectōnis ma-
gne ꝟtute. Jſta beatus martinus ꝯtra dy-
abolū fecit. Dyabolus quidem obſiſtere
voluit ei in principio. in medio ⁊ in fine ⁊
poſt finem. In principio quidē ſue ꝯuerſa-
tionis ſibi obſiſtere voluit per violentiam

dicens. Quocūqꝫ ieris dyabolus tibi ad-
uerſabitur. Sed eius violentiaꝫ vicit dei
auxilium implorando dicens Dominus
mihi adiutor non timebo ⁊c̄. Circa medi-
um eum decipere voluit per fraudulentiā.
quando in forma xpī ſibi apparuit. ſed e-
ius fraudulentiam cognouit xpī ſtigma-
ta in ipſo non videndo. Jn fine obſiſtere
ſibi voluit per maliciam ad ipſum venien-
do. ſed eius maliciam ſuperauit ſuam in-
nocentiam allegando dicens Quid hic a-
ſtas cruenta beſtia. nihil in me funeſtum
reperies ⁊c̄. Poſt finem ſibi etiam obſiſte-
re voluit ſcꝫ quando angeli eius animam
in celum deferebant. dicentes ſe in eius a-
nimam ius habere. Sed ſancti angeli de-
monis ſeuiciam repreſſerunt allegantes
eius ꝯſcientiam puram. vitam ſinceram.
fidem integra. ſpem ⁊ caritatem ſuccenſaꝫ
¶ Tercio quedam gratie atteſtant̄ ſue ſan-
ctitati. Et iſte ſunt plures. Prima eſt ca-
ſtitas. ⁊ iſta habet tres partes Una eſt cō-
iugalis que habet fructum triceſimum. ⁊
hec eſt magna. Alia autem eſt vidualis.
que habet fructum ſexageſimum ⁊ hec eſt
maior. Tercia eſt virginalis. ⁊ habet fru-
ctum centeſimum. ⁊ hec eſt maxima. Et
iſtam habuit beatus martinus. qꝛ corpo-
re ⁊ mente fuit virgo. ¶ Secunda eſt hu-
militas. ⁊ iſta habet tres partes. Una eſt
ſubijcere ſe maiori. Hebre. xij. Obedite p̄-
poſitis veſtris. ⁊ iſta eſt magna. Alia ſub-
ijcere ſe equali. ad Romañ. xij. Honore
inuicē preuenientes. ⁊ iſta eſt maior. Ter-
cia eſt ſubijcere ſe minori Luce. xxij. Qui
maior eſt veſtrum fiat ſicut minor. ⁊ iſta ē
maxima. ⁊ iſtam habuit beatus Martin⁹
qui ſe ſuo ſeruo humiliabat. ¶ Tercia eſt
pietas. ⁊ iſta habet tres partes. Una eſt
dare partem de ſuperfluo. ⁊ partem retine-
re. Luce duodecimo. Quod ſupereſt da-
te elemoſinam ⁊c̄. ⁊ hec eſt magna. Secū-
da eſt dare omnia ſuperflua ⁊ retinere ne-
ceſſaria. j. ad Corinthi. vij. Qui vtunt̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hoc modo quaſi non vtantur ⁊c̄. ⁊ hec eſt
maior. Tercia eſt dare neceſſaria ſicut fe-
cit vidua. Luce. xxi. ⁊ hec eſt maxima. Et
hanc habuit beatus martinus qui clami
dem ⁊ partem eius ſibiipſi neceſſariā pau
peri diuiſit. ¶ Quarta eſt caritas. ⁊ iſta hꝫ
tres partes. Una eſt in ſeruicio fratris ex
ponere omnia ſua Canti. viij. Si dederit
homo vniuerſam ſubſtantiam ſuam ꝓ di
lectione ⁊c̄. ⁊ hec eſt magna. Alia ē ponere
corpus ſuū Jo. x. Bonus paſtor animā
ſuam dat pro ouibꝫ ſuis. ⁊ hec eſt maior.
Tercia eſt exponere voluntatem ſuā Lu.
xxij. Non mea volūtas ſed tua fiat. ⁊ hec
eſt maxima. Beatus autem martinus nō
tm̄ ſua expoſuit ea paupibꝫ largiendo. nō
tm̄ corpus ſuum ipſum diuerſis tribula-
tionibus ſubijciendo ſed etiā voluntatē
ſuam deo ſe totaliter cōmittendo dicens
Domine ſi adhuc populo tuo ſum neceſſa
rius ⁊c̄. ¶ Quinta ē ſobrietas ⁊ iſta habet
tres ptes. Una eſt in abundātia ſeruare
temperantiam. Phil. iiij. Scio abūdare
⁊c̄. ⁊ hec eſt magna. Secunda eſt in penu
ria ſeruare patiētiam. ij. Cor. x. In fame
⁊ ſiti ⁊c̄. ⁊ hec eſt maior. Tercia eſt in abū
dantia ſeruare inopiam ⁊ hec eſt maxima
Et iſtā habuit beatus martinus q̄ꝛ inter
milites tanq̄ȝ monachus viuebat. ⁊ fac
tus epiſcopus inopiam monachoꝝ ſerua
bat ¶ Secundo habuit gratie infuſe cōſe
crationem cum dꝛ. Conſeruauit illi miſe-
ricordiam ſuam. Ipſe enim quatuor vi-
tauit ꝑ que gratiam ꝯſeruauit Unum eſt
tumultus ſeculariū negocioꝝ. vnd̄ dicit̄
Circiter duobꝫ miliaribus a ciuitate mo
naſterium ſibi ſtatuit. Quidam philoſo-
phus. Quotiens cum hominibus habi-
taui minor homine redij. Secundū eſt aſ
pectus ⁊ colloquium mulieꝝ. vnde dicit
Jheronim⁹. Sanctus martinus virginē
quandam viſitare voluit ⁊ ipſa noluit. ſꝫ
ꝑ quandam feneſtram ait. Mi pater ora
pro me. q̄ꝛ nunq̄ȝ a viro ſum viſitata. Et
gratias egit ille. Ex quo patet q̄ꝫ paꝝ de
locutione mulieꝝ curabat. qui de hoc gra
tias deo referebat. Tercium eſt torpor et
ocium. vnde dicit̄ q̄ꝫ nulla hora vel mo-
mentum preterijt quo non orationi ſeu le
¶ ctioni incūberet. Tercio habuit gratie ma
nifeſtationem. cum dicit̄ Et inuenit gra-
tiam corā oculis domini. Manifeſtabat̄
enim q̄ꝫ placuit deo in ſtatu laicali ꝑ xp̄i
approbationem cum dixit Martinus ad
huc cathecuminus hac me veſte contexit
In ſtatu monachali per trium mortuorū
reſuſcitatōnē In ſtatu pontificali ꝑ globi
ignei appoſitionem.

¶ De eodem Sermo. iiij.

Placēs deo factus dilectus ⁊ vi
uens inter peccatores trāſlatus
Sapi. iiij. Ex predictis verbis
oſtendit̄ qualis beatus martinus fuit in
vita. qualis in morte ⁊ qualis poſt mor-
¶ tem. In vita quidem fuit a deo dilectus
Fuit quidem dilectus a patre. cuius ſig
num eſt quia tantam miraculorum pote-
ſtatem habuit. A filio. cuius ſignum eſt
quia filius hominis coram angelis ip̄m
ꝯmēdauit. A ſpiritu ſancto cuius ſignū ē
quia in ſpecie ignis ſup eius caput appa-
ruit. A beata virgine cuius ſignum ē. q̄ꝛ
ſepe ipſum cum alijs virginibꝫ viſitauit
Unde ipſe dixit. Agnes tecla ⁊ maria ad
me venerūt. Ab angelis quia in vita ſua
ſibi celebranti aſtiterunt ⁊ in morte cōue-
nerunt. ⁊ poſt mortem eius animam cum
laudibus in celum deduxerunt. A tota cu
ria celeſti cuius ſignum eſt. quia ipſum le
tanter ſuſceperunt. vnd̄ ipſe dixit Sinus
Abrahe me letus ſuſcipiet. A toto mūdo
q̄ꝛ inter ceteros confeſſores ꝑ totū mun-
dum magis feſtiue colit̄. Pater ſic eū di
lexit ꝓpter mandatoꝝ ſuoꝝ obſeruatōnē.
Johan. xiiij. Si q̄s diligit me ſermonē
meū ſeruabit ⁊c̄. Filius ꝓpter tantam ad

paupes ꝯpaſſionem ꝓpter quam eũ tunc
non tm̃ coram angelis ꝯmendauit ſedeti/
am in iudicio ꝯmendabit dicens Nudus
eram ⁊ cooperuiſti me. Spũſſanctus ꝓp/
ter ſuam humiliatõem. ps. Qui emittis
fontes in ꝯuallibus. Virgo beata ꝓpter ſu
am humilitatem Eccl. xiij. Omne aĩal
diligit ſibi ſimile. Angeli ꝓpter ſuam puri
tatem. Angeli enim diligunt naturaliter
pueros ⁊ paruulos Math. xix. Angeli eo
rum ſemꝑ vident faciem patris ꝛc. Tota
curia celeſtis ꝓpter ſuam cum eis ſimilitu
dinem. Ipſe enim fuit martir etſi non ac/
tu tamen voluntate Unde dr̃. O ſanctiſſi
ma anima quam ⁊ ſi gladius percuſſoris
non abſtulit. palmã tamen martirij non a
miſit. Fuit ꝯfeſſor q2 ipſum corde. ore ⁊ o
pere ꝯfeſſus fuit. Fuit virgo. q2 integrita/
tem corꝑis ⁊ mentis ſeruauit. Totus mũ
dus eum dilexit ꝓpter ſua beneficia que re
cepit. ⁊ temporalia. corꝑalia. ſpiritualia ⁊
eterna ¶ Secundo in morte fuit deo dilec
tus ⁊ placidus cum dr̃. placens deo. Ei⁹
enim mors valde deo placuit ꝓpter quatu
or que habuit. Primũ eſt ſecuritas ꝯſciẽ
tie ꝓpter quã dixit dyabolo. Nihil in me
funeſte inuenies. Bona enim ꝯſcientia ge
nerat magnam ſecuritatem. Prouer. xv.
Secura mens quaſi iuge ꝯuiuium. Ge/
nerat ⁊ magnam iocunditatẽ. ij. Corin. j.
Gloria noſtra hec eſt teſtimoniũ ꝯſcientie
noſtre. Magnam ſpem Prouerbio. xiiij.
Sperat aũt iuſtus in morte ſua. Secun/
dum eſt deſiderium mortis ꝓprie. Unde
dicebat. Satis eſt domine ꝙ hucuſqꝫ cer
taui ꝛc. Apoſtolus tria deſiderabat Unũ
eſt non expoliari ſed ſuperveſtiri ꝛc. Aliud
ſi hoc non erat poſſibile deſiderabat ſpolia
ri ꝛc. Philip. j. Deſiderium habẽs diſſol
ui ⁊ eſſe cum chriſto. Tercium eſt corpore
ſuperveſtiri. Philipp. iij. Saluatorem ex
pectamus dominũ noſtrum ihesum xp̃m
ꝛc. Tercium eſt feruor orõnis continue.
Unde dr̃. Oculis ac manib⁹ ſemꝑ in ce/
lum intentus inuictũ ab oratione ꝛc. O
rabat enim feruenter. ideo dr̃. Oculis nõ
tantum corꝑalib⁹ ſed etiam ſpiritualib⁹.
Intellectu ⁊ affectu. j. Cor. xiiij. Orabo
ſpũ ⁊ orabo mente. Orabat reuerenter. iõ
dicitur. Et manib⁹. ps. Eleuatio manu/
um meaꝝ ſacrificium veſpertinũ ꝛc. Ora
bat perſeueranter. Unde dr̃. Inuictũ ab
oratione ſpũm non relaxabat. Luc. xviij.
Oportet ſꝑ orare ⁊ non deficere. Quar/
tum eſt preſentia angelice cuſtodie. Ange
li enim cuſtodierunt eum ⁊ in mundo de/
gentem. ⁊ morti appropinquantem. ⁊ in
celum aſcendentem. Pſal. Angelis ſuis
mandauit de te vt cuſtodiant te in omni/
bus vijs tuis. ¶ Tercio poſt mortem fuit
tranſlatus cum dicitur. Et viuens inter
peccatores tranſlatus eſt. Nam ⁊ corpus
tranſlatum eſt in monumentum. ⁊ anima
in paradiſum. Et vtraqꝫ tranſlatio hono/
rabiliter facta fuit. Nam corpus eius fu/
it mirabili claritate illuſtratum. Unde di
citur. Glorificati hominis viderunt glori
am qui affuerunt ꝛc. Fuit ab angelis ſo/
lenniter honoratum. Unde dicit̃. O bea
tum virum in cuius tranſitu ſanctorũ ca/
nit numerus. angeloꝝ exultant chori ꝛc.
Fuit a ſancto ambroſio miraculoſe hũa/
tum. qui eius exequijs interfuit ⁊ corp⁹
ſepulture mandauit. Spiritus vero ſuus
fuit tranſlatus de loco infimo ad celi ſub/
limitatem. de ſtatu mendico ad celi vber/
tatem de ſtatu deſpecto ad angelicam ſoci
etatem. Iſta tria per ordinem tangunt̃ cũ
dr̃. Martinus hic pauper ⁊ modicus ce/
lum diues ingredit̃ ymnis celeſtibus ho
norat̃. Per hoc quod dicit̃. hic. quod eſt
aduerbiũ loci notat̃ locus infimus Per
hoc quod dicit̃ pauper notat̃ ſtatus men/
dicus. Per hoc quod dicit̃ modicus. nõ
tat̃ ſtatus deſpectus. Deinde ponunt̃ ali
a tria in ꝯtrarium correſpondentia. cum
dicit̃. Celum. ecce loci ſublimitas. Di/
ues. ecce vbertas. ymnis celeſtibus hono

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

taṫ. ecce angelica ſocietas. Ac ſi alijs ver‑
bis apte dicat Martinus de loco infimo
ingrediṫ ad celi ſublimitatē. ꝺ ſtatu men
dico ad celi vbertatē. de ſtatu deſpecto ad
angelicam ſocietatem.

¶ De ſancta Cecilia virgine.
Sermo primus.

QVeſiui ſpōſaꝫ
eā mihi aſſumere. ⁊ amator fa‑
ctus ſum forme illi⁹ ⁊c̄. Et infra. doctrix
eſt eñ diſcipline dei Sap̄. viij. Inter ce‑
teras virgines ꝺi beata Cecilia tria priui
legia hūit que in premiſſis verbis anno‑
¶ tanṫ. Primū eſt qꝛ ipſa fuit ſponſa criſti
glorioſa cū ꝺꝛ. Queſiui ſponſam eā mihi
aſſumere. Habuit aūt duos ſponſos. ſcꝫ
xp̄m ⁊ valerianū. Chriſtus in ipſam de‑
ſponſauit ⁊ ꝑ caritatē ſibi vniuit. Iheze.
ij. Recordatus ſum tui miſerās adoleſ‑
centiam tuam ⁊ caritatem deſponſatōis
tue ⁊c̄. Qn̄ autē ſponſe xp̄o ꝯſecranṫ an‑
nulo ſubarranṫ. Annulus ille amorē ſig
nificat qui debet ſponſum ⁊ ſponſaꝫ vnire
qui annulus ponıṫ in quarto digito ⁊ ſo
lus ponıṫ. Et eſt rotūdus. ⁊ debet eſſe au
reus. Per primū ſignificaṫ ꝙ ſponſa dꝫ
diligere xp̄m ſponſuꝫ precordialiter. qꝛ a
corde ꝓcedit quedaꝫ vena que in digito
quarto reſpondet. Per ſecūdū ſignificaṫ
ꝙ debꝫ ipſam diligere ſingulariter. Si eñ
duo annuli in duobꝫ digitis ponerenṫ vi
dereṫ ꝙ poſſet diligere deum ⁊ mundum
Per terciū ſignificaṫ ꝙ dꝫ eum diligere
ꝑpetualiter vt ſicut annulus qui eſt ſperi
cus finem non habet. ſic nec amor ille im
ꝑpetuū finiaṫ. Per quartū ſignificaṫ ꝙ
dꝫ ipſum diligere excellenter vt ſicut auꝝ
oīa metalla excellit. ſic ⁊ amor ille omēs
alios excellat amores. Iſta quatuor no‑
tanṫ Luce. x. Diliges dn̄m deū tuum ex
toto corde tuo. i. precordialiter. ⁊ ex tota
anima. i. ſingulariter dando ſibi totā aīaꝫ
tuam. ⁊ ex omnibꝫ viribꝫ tuis. i. firmiter
⁊ ꝑpetualiter. ⁊ ex omni mēte tua. i. excel
lēter. vt amor tuus radiceṫ in mente que
eſt pars ſupior rōnis. Hūit etiā ſponſuꝫ
valerianū quē ipſa traduxerat ⁊ nuptias
celebrabat. In nuptijs autem ꝯſueuerūt
fieri magna cōuiuia diſſoluta ſolacia de‑
ferri varia veſtiū ornamenta ⁊ dici verba
laſciua. Alij quideꝫ diuerſis epulis ſe in‑
gurgitant. iſta tamen biduanis ac tridua
nis ieiunijs ſe macerabat. Alij ſe veſtimē
tis mollibꝫ induebant. iſta cilicio mēbra
domabat. Alij verba vana ⁊ laſciua dice
bant. iſta vero euangelium abſconditum
in corde ſuo portabat. ⁊ nec diebꝫ nec no
ctibus a colloquijs diuinis ⁊ orōne ceſſa
¶ bat. Secundum precomiū eſt. qꝛ ipſa fuit
chriſti ſponſa cum diciṫ. Amator factus
ſum forme illius. Iſtam autem pulcritu
dinem virginalem ꝑ quatuor ꝯſeruauit.
Primo ꝑ corꝑis maceratōnem. quia cili
cio membra domabat. ⁊ corpus cōtinuis
ieiunijs macerabat. Legiṫ. ij. Machabe.
xiij. ꝙ iudas interfecit maximū elephan‑
torum cum his qui ſuppoſiti erant. Ma‑
ximus elephantorū. i. diabolus. ⁊ hi qui
ſuppoſiti ſunt. ſcꝫ caro ⁊ mundus ꝑ quos
diabolus pugnat. Qui ergo vult ſeruare
corporis mundiciam debet interficere dia
bolum ne malas ſuggeſtiones immittat
carnem ne laſciuiat. ⁊ mundum ne delec‑
tamenta offerat. Secundo ꝑ deuotaꝫ ora
tionem. qꝛ ſicut ꝺꝛ de ea modo interpella‑
bat angelos vt ꝯſeruarēt ſuā virginitatē
⁊ mō aplos vt ꝯſeruarent ſue fidei ſince‑
ritateꝫ. modo martyres vt inter ſupplicia
darēt ꝯſtantiā. mō ꝯfeſſores vt ꝯfitendo
fidē darēt. mō virgines vt ſuā ꝯſeruarēt
mūdiciā. Tercio ꝑ ſermonis dei cōtinuā
meditatōnē. vn̄ ꝺꝛ ꝙ euangelium chriſti
abſconditū gerebat in pectore. Pſal. In
corde meo abſcondi eloquia tua ⁊c̄. Uer
ba enim dn̄i ſunt ſagitte ⁊ carbones. ps.
Sagitte potentis acute cum carbo. deſo.